

HANSA BORG BRYGGERIER AS AVD BORG
Postboks 7
1701 Sarpsborg

Saksbehandler:
Kjersti Aastorp Hirth

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved HANSA BORG BRYGGERIER AS avd. Sarpsborg Kontrollnummer: 2019.131.I.FMOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Morten Brostrøm (fabrikksjef)

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Kjersti Aastorp Hirth

Andre deltagere fra virksomheten:

Jon Harald Syversen (lagersjef)

Knut-Olav Melby (teknisk sjef)

Kjerstin Jordell (tapperisjef)

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Anette Strømme

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved HANSA BORG BRYGGERIER avd. Sarpsborg den 28. mars 2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 3 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Hansa Borg Bryggerier mangler et dokumentert system for drift, vedlikehold og overvåking av tanken med lut
- Hansa Borg Bryggerier mangler en dokumentert beredskap for tanken med lut
- Hansa Borg Bryggerier sin risikovurdering for tanklagring er mangelfull

Anmerkninger:

Hansa Borg Bryggerier sin miljørisikovurdering for virksomheten kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

23. april 2019	Kjersti Aastorp Hirth	Kari Skogen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Kopi av rapporten sendes til:

- Sarpsborg kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: HANSA BORG BRYGGERIER AS AVD BORG	
Organisasjonsnr.: 973071173	Eies av: 876862522
Bransjenr. (NACE-kode): 11.050 - Produksjon av øl	

Kontrollert enhet

Navn: HANSA BORG BRYGGERIER ASA, Sarpsborg	Anleggsnr.: 0105.0034.01
Kommune: Sarpsborg	Fylke: Østfold
Anleggsaktivitet: Næringsmiddelindustri, unntatt fiskeforedling	
Tillatelse gitt: 28.04.1978	Sist endret: 22.06.1993

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen inngår i en landsdekkende tilsynsaksjon som Fylkesmannen og Miljødirektoratet samarbeider om, og hvor temaet er tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall.

Bakgrunnen for tilsynsaksjonen er forskriften om tanklagring som trådte i kraft 01.01.2014 (forskrift om endring i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)), kapittel 18, «Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall».

Hovedformålet med «tankforskriften» er å verne det ytre miljø mot forurensning som følge av lagring av farlige kjemikalier og farlig avfall. Fra 01.01.2019 gjelder oppsamlingskravet gitt i forurensningsforskriftens § 18-6 c) for alle tanker omfattet av tankforskriften og dette kontrolleres i aksjonen.

Formålet med tilsynsaksjonen er at Fylkesmannen og Miljødirektoratet ønsker å sjekke om forskriftens krav er implementert i virksomhetenes internkontroll og hva status er for etterlevelse av kravene.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Avfall
- Tanklagring

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

HANSA BORG BRYGGERIER avd. Sarpsborg plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må HANSA BORG BRYGGERIER avd. Sarpsborg innen 28. juni 2019 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmovpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Viken v/Kjersti Aastorp Hirth.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 28. mars 2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil HANSA BORG BRYGGERIER avd. Sarpsborg bli ilagt et gebyr på kr 26 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Hansa Borg Bryggerier mangler et dokumentert system for drift, vedlikehold og overvåking av tanken med lut

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 18-6

Kommentarer:

Tanker som ikke er nedgravet og inneholder farlige kjemikalier er regulert i forurensningsforskriften kapittel 18 om tanklagring. Kapitlet gjelder for tanker med petroleumsprodukter på mer enn 10 m³ og for andre kjemikalier og farlig avfall på mer enn 2 m³.

Hansa Borg Bryggerier har en 10 m³ ståltank med lutløsning som er omfattet av tankforskriften. Tanken er lokalisert i et rom med støpt gulv uten sluk, og rommet fungerer som en fysisk barriere og oppsamlingsbasseng. I rommet sto også 2 tomme ståltanker som ikke ble benyttet.

Bedriften oppga at de gjorde en visuell inspeksjon av tankrommet hver dag, men dette kunne ikke dokumenteres skriftlig. Tanken med lut, tilhørende rørsystem, barrierer og oppsamlingsarrangement er ikke underlagt et dokumentert forebyggende vedlikeholdssystem. Rutiner for drift og overvåking av luttanken var ikke dokumentert i bedriftens internkontrollsystem.

Drift og vedlikehold av tankanlegg jamfør forskriften

- Tankanlegg og de tekniske barrierene skal til enhver tid ha en tilfredsstillende tilstand for å forebygge forurensning. Det skal utarbeides kriterier for hva som regnes som tilfredsstillende teknisk tilstand.
- For å opprettholde en tilfredsstillende teknisk tilstand, skal det etableres og gjennomføres et forebyggende vedlikeholdsprogram for utstyr som kan påvirke fare for forurensning, inkludert rørledninger og annet utstyr tilknyttet lagringstanker.
- Basert på miljørisikovurderingen skal nødvendige rutiner og prosedyrer etableres og vedlikeholdes for å hindre forurensning ved normal drift og forutsigbare variasjoner i driften av tankanlegget. Det skal påses at rutinene følges.
- Etablere de rutiner og tekniske overvåkingssystemer som er nødvendige for å oppdage fare for eller intrådt forurensning.
- Rutinene og overvåkingssystemene skal omfatte aktiviteter som påfylling til/fra tank, overfylling og andre aktiviteter tilknyttet tankene, og perioder uten slike aktiviteter.

Avvik 2

Hansa Borg Bryggerier mangler en dokumentert beredskap for tanken med lut

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 18-7

Kommentarer:

Hansa Borg Bryggerier har et industrivern og utfører ulike øvelser årlig. Beredskapsplan for luttanken er ikke utarbeidet, og det er ikke utført øvelser eller testet beredskap når det gjelder luttanken.

På bakgrunn av miljørisikovurderingen og de forebyggende tiltakene skal den som er ansvarlig for lagringen utarbeide en analyse for beredskapsbehovet, og etablere og vedlikeholde nødvendig beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapsplanen skal beskrive organisering, innsatsplaner, personell og deres kompetanse, opplæring og mengde materiell.

Bedriftens beredskap skal utprøves/testes minst en gang hvert år.

Avvik 3

Hansa Borg Bryggerier sin risikovurdering for tanklagring er mangelfull

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 18-4

Kommentarer:

Hansa Borg Bryggerier har utført en risikoanalyse for luttanker datert 21. oktober 2018. I kartleggingen er barrierer som oppsamlingsbasseng, varsling ved overfylling av tank og jevnlig egenkontroll av tankrom beskrevet. Risikoanalysen viser at aktivitet «lekkasje som ikke blir fanget av basseng» er vurdert til grønt (lav risiko), og det er derfor ikke satt opp noen tiltak for utslipp fra luttanken på handlingsplanen for uønskede hendelser. Risikoanalysen som er foretatt beskriver ikke konkret konsekvensen for utslipp til ytre miljø, om det har effekt på grunn og vann (type resipient).

Miljørisikoanalysen skal omfatte alle forhold ved tanklagring av lut hos bedriften, som selve tanken, tilknyttet utstyr, installasjoner, aktiviteter/operasjoner, og eventuelle eksterne påvirkninger som kan medføre fare for forurensning til vann, grunn og luft.

Miljørisikoanalysen skal også omfatte en vurdering av sårbarheten til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Hansa Borg Bryggerier sin miljørisikovurdering for virksomheten kan forbedres

Kommentarer:

Hansa Borg Bryggerier fremviste under tilsynet en risikoanalyse for ytre miljø datert 30. mars 2018. Konsekvensen for ytre miljø er beskrevet i 5-steg fra ufarlig til katastrofal, og ikke konkret når det gjelder type resipient som kan bli påvirket eller sårbarheten til omgivelsene rundt. Konsekvensen av forurensning til sårbare resipienter som bekk, vann eller kommunens avløpsanlegg kan være alvorlig uansett hvor lav sannsynligheten er for hendelsen, og virksomheten må vektlegge dette når det utarbeides miljørisikoanalyser.

Miljørisikoanalysen kan forbedres når det gjelder forhold som kan medføre fare for forurensning til vann og grunn. Det er ikke synliggjort i miljørisikoanalysen at følgende er vurdert:

- tanklagring ute av øl o.a. med tilhørende aktiviteter/operasjoner og effekt av utslipp til overvannskummer
- lagring av farlig avfall

8. Andre forhold

Hansa Borg Bryggerier avd. Sarpsborg har en gammel tillatelse fra Statens forurensningstilsyn datert 28.04.1978. Denne må oppdateres til dagens drift. Vi ber om at dere sender søknad om ny tillatelse til Fylkesmannen i Oslo og Viken (fmovpost@fylkesmannen.no).

Vi henviser til forurensningsforskriften § 36-2 for informasjon om hva en søknad om tillatelse etter forurensningsloven skal inneholde. Søknad må sendes innen 01.09.2019.

Utslipp til vann

Virksomheten har en påslippsavtale til kommunens avløpsanlegg som er datert 15.04.2009, og rapporterer kvartalsvis til kommunen for utslippet fra virksomhetens utjevningsbasseng.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

10.Informasjon til virksomheten

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Avfallsdeklarerer.no (M421)
- Farlig avfall fra virksomheter (TA-2945)
- Forventninger til virksomheters utslippskontroll (M21)
- Håndtering av farlig avfall (M284)
- Veiledning til tankforskriften (M536)
- Hva kan min virksomhet gjøre for å begrense marin forsøpling og mikroplast (M992)
- Gebyr ved kontroll (297)